

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1972

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 3

[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 4

[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 5

[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 6

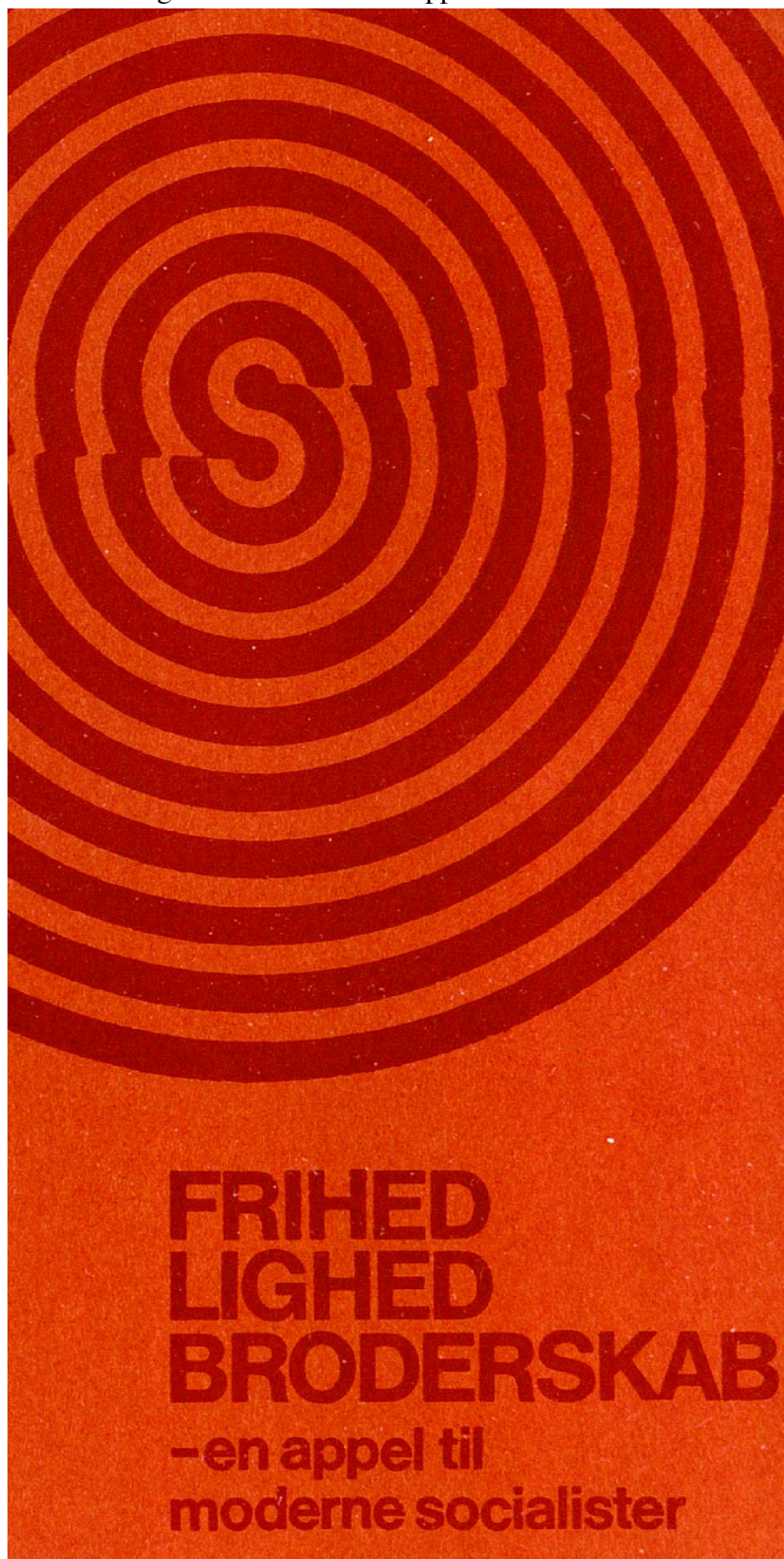
[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 7

[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 8

[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 9

[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 10

[Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister](#) 11

Frihed lighed broderskab - en appel til moderne socialister

*J. O. Krags velkomsttale
ved Socialdemokratiets årsmøde
den 9. september 1972*

Velkommen til årsmødet 1972, hvor vi skal kaste blikket tilbage på et arbejdsår, der har givet fremgangsrige resultater, men hvor vi også skal se fremad, afstikke nye mål og vurdere mulighederne for at nå dem.

Vi har meget godt arbejde bag os, og vi har endnu flere krævende opgaver foran os, men for alt det praktiske arbejde, vi har udført, og som vi vil komme til at udføre, bør vi ikke glemme det idegrundlag, hvorpå det hele skal gøres.

Frihed, lighed, broderskab. Da denne ideale fordring til et bedre samfund første gang blev formuleret, var der ingen tvivl om betydningen. Ordene var entydige, meningen klar. Det var en socialistisk målsætning, der fandt sit udtryk i disse tre ord. Det var en revolutionær appel.

Er det også det i dag? Er ordene lige så klare og entydige nu som dengang? I ordene »frihed, lighed, broderskab« kan der lægges alle hånede betydninger, og den metode, der betegnes »socialistisk«, behøver en definition. Der løber nemlig socialister omkring af mange afskygninger, der tilstræber højst forskellige løsninger på verdens og folkenes problemer.

Der findes avancerede og realistiske socialister med

vidt forskellige livssyn. Der findes blodrøde teoretikere med blankpolerede meninger, for hvem vort parti er en blodfattig affære. De er unægtelig meget forskellige fra os, og alligevel kalder vi os alle for socialister.

Hvad er da den sande socialisme? I det norske »Arbeiderbladet« skrev en boganmelder fornylig, at der slet ikke findes nogen sand socialisme. Der findes kun sande socialister. Vi må så spørge: hvad er sande socialister? Er det dem med de doktrinære teorier og de totalitære tilbøjeligheder? Er det de alvidende, de rene og uplettede, der vandrer ad den sande læres smalle sti mod de socialistiske lyksaligheder?

Vi kender dem jo så godt, disse rene af hjertet, hårde af sindet, hvis største udyd er deres intolerance, som får dem til at sætte teoriernes påståede logik over ganske almindelig menneskelighed. Vi har meget lidt tilfælles med dem.

Det, der leder os, er den ubetingede respekt for friheden. Det er en kompromisløs kamp for voksende lighed gennem vækst og udjævning. Og det er broderskab, gennem personlig udfoldelse og medmenneskelig tolerance. Kun på dette grundlag kender vi socialismen.

Vore idealistiske venner på den smalle sti vil råbe til os, at det er en tandløs holdning, og de vil angribe os for ikke at være revolutionære. Men det er ikke nyt for socialdemokraterne at blive udsat for angreb af denne karakter.

Men om man nu end angriber os, så er det alligevel os socialdemokrater, der har øvet den betydeligste

indflydelse på samfundet og forandret dets ideer og værdier i retning af socialismen. Det er os, der gennem en sej og udholdende kamp har fået det kapitalistiske samfund gradvist reformeret til et moderne velfærdssamfund. At idealsamfundet så langt fra er nået endnu, er vi de første til at påvise og angribe.

At socialismen også indeholder en forpligtelse over for den øvrige verden, fremgår tydeligt af den debat, vi ofte fører i denne tid om vor udenrigspolitiske frihed og selvstændighed. Det kan nok give anledning til at beskæftige sig nærmere med spørgsmålet om, hvad et lille land som Danmark kan gøre i udenrigspolitisk henseende. Vi må ikke overvurdere vore kræfter og muligheder. Danmark er, og skal vedblive at være en suveræn stat. Men vi har jo ikke kunnet bestemme vor skæbne uafhængigt af den øvrige verden. Vi har heldigvis – bortset fra ulykkelige besættelsesår – kunnet leve i national frihed, men vi har aldrig kunnet frigøre vor skæbne fra andre lande, leve i isolation og uden hensyn til andre bestemme vor egen udvikling.

Og som demokratiske socialister bør vi kunne glæde os over, at nationalstaternes tid med »krigerærens rustne hegn« er en saga blott, og at vi overalt i verden ser nye regionale sammenslutninger dannes. Vi bør også glæde os over den række af internationale, verdensomspændende eller europæiske organisationer, som Danmark i årene efter den anden verdenskrig er blevet medlem af – og har været og er aktive deltagere i.

Det vil være en fejlurdering, hvis vi tror, at vi alene

kunne løse de store ulykkelige konflikter, der præger store dele af verden. Men vi må ikke undervurdere betydningen af, at vi gør vore udenrigspolitiske synspunkter gældende. Netop det internationale samarbejde, netop debatten i de internationale forsamlinger, giver et land som Danmark muligheden for at blive hørt. for at fremføre sine argumenter og at bidrage til en international udenrigspolitisk meningsdannelse i vor egen ånd.

En socialdemokratisk udenrigspolitik må bygge på de samme grundideer, som præger den socialdemokratiske politik inden for landets grænser. Det vil sige, at vi som ledetråd for vore udenrigspolitiske handlinger må vende os imod udbytning af mennesker, må vende os mod, at det er profitmotivet, der er afgørende for, hvordan samfundet ledes, og hvordan rammerne om menneskers vilkår lægges til rette. Det betyder, at vi ikke vil lade os nøje med en frihed, der kun er en frihed på papiret, en frihed for de privilegerede, en frihed for de stærke. Det betyder, at vi vil arbejde for demokrati og medbestemmelse verden over – samtidig med, at vi belært af erfaringen må være realistiske nok til at indse, at demokratiet, som vi kender det i de nordiske lande, ikke nødvendigvis straks og fuldt ud vil være en gennemførlig styreform for mange af de nye stater verden over. Det betyder først og fremmest, at det ikke kan være socialdemokratisk udenrigspolitik at ville afgrænse os fra andre, at ville isolere os, at ville være os selv nok. Derimod skal vi række hånden ud til samarbejde, nordisk, europæisk og globalt for virkeliggørelse af de synspunkter, der

har båret den demokratiske socialisme gennem dens 100-årige historie.

Vi er på vor hjemlige grund nået vidt i henseende til at få likvideret restfattigdommen. Vi har fremmet ligheden og stabiliseret de frihedsrettigheder, der er hele vor moderne politiske udviklings fundament.

Vi er nået et godt stykke vej. Men vi skal nå meget længere. Vi skal passe på, at vi ikke i lutter begejstring over de scorede point slapper af og sætter vores dynamik over styr. Vi må fastholde fremskridtslinien og hele tiden afstikke nye og klare mål for den fremtidige politik.

Vi må – ikke mindst da vi lever i et af verdens bedst stillede lande – vise, at vi som socialister har kræfter og vilje til at fastholde det sigte at sætte mennesket i centrum.

Vi må tilstræbe virkeliggørelsen af nærdemokratiet, det økonomiske og industrielle demokrati. Det betyder medbestemmelse og medindflydelse på de vilkår, hvorunder den enkelte skal arbejde. Denne ret skal ligeledes gælde vilkårene for at uddanne sig, for at bo og for fritidens anvendelse. Det er mål, der må kendetegne fremtidens lovgivning.

Socialdemokratiet har skabt de afgørende forudsætninger for denne udvikling – de materielle vilkår for, at vi overhovedet kan tillade os at sætte så stærkt ind på menneskeliggørelse af samfundet. Det er nemlig noget, man skal have råd til. Men på det felt er vi jo nået langt. Endda i en sådan grad, at der i vort samfund hersker en almindelig opfattelse af, at den økonomiske vækst er en selvfølge.

Det er den ikke, men det er en anden sag. Vi må have mod til at erkende, at vore ideale mål om menneskeliggørelse på en eller flere måder kan kolliderer med den almindelige forventning om en fortsat usvækket økonomisk og industriel ekspansion.

Jeg tænker her bl.a. på den omsorg for bevarelsen af et tilfredsstillende ydre miljø gennem bekæmpelsen af forureningen, som vi jo alle bekender os til.

Det er en konflikt, der simpelt hen er indbygget i det moderne samfund, og som kendes alle steder verden over.

Vi må engagere os i det menneskelige velfærd og velfindende og om nødvendigt have mod og råd til at sige nej til en teknisk udvikling, der strider mod vore idealer om et menneskeligt og livsbefordrende miljø. Miljøbevarelsen er et af de største problemer i vor tid, og der skal ikke herske tvivl om, at vi socialdemokrater seriøst og med energi vil give os i kast med dets løsning.

Men hvad er det for et miljø, vi taler om at bevare eller at skabe? Ja, miljø er jo pr. definition de ydre rammer om den menneskelige udfoldelse. Af jo højere kvalitet dette miljø er, jo mere tilfredsstillende vil mennesket udfolde sig.

Dette er et mål, der kun kan nås, hvis vi er politisk bevidste i skabelsen af de ydre livsrammer og heller ikke her lader os dirigere af den tekniske udvikling.

Jeg er glad over at kunne sige, at vi ikke mindst på dette område kan se tilbage på et arbejdsår med resultater. Vi er gået praktisk i gang med denne sag.

Jeg nævnte ordet miljøbevarelse. Men det er jo ikke

tilstrækkeligt at bevare. Samtidig med, at vi kontrollerer den tekniske og industrielle udvikling for at bevare det almene miljø, må vi aktivt i vort politiske arbejde skabe en række miljøforudsætninger til sikring af den menneskelige udfoldelse.

Lad mig nævne nogle: Boligmiljøet, undervisningsmiljøet, fritidsmiljøet og arbejdsmiljøet. Der kan opregnes endnu flere, men fælles for dem alle er, at de tilsammen udtrykker en forudsætning for det almene velfærd. Jo bedre vi kan indrette samfundet, jo flere gode miljøer vi kan skabe, des bedre sikrer vi den menneskelige trivsel og des bedre forebygger vi sociale ulykker.

Vi må med andre ord skabe gode livsvilkår for det moderne menneske. Det er ingen let opgave, men den må løses. Vor omsorg for mennesket, vor respekt for det menneskelige byder os at sætte kræfterne ind. Det er ikke blot et spørgsmål om kloakudløb og rensningsanlæg. Det er et spørgsmål om livsholdning og menneskelig værdighed.

Giv de gamle ord om frihed, lighed og broderskab dette indhold, så rummer de stadig en revolutionær appel.

Den appel er hermed givet.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk